

**UTRYKNINGSPERSONELLETS
FELLESUTVALG - NORGE**

Ambulansetjenesten i Norge

Nasjonalt uniformsreglement

Pr. 1. oktober 2001

Retningslinjer for nasjonal standard – ambulanseuniform – pr. 1. oktober 2001

INNHOLDSFORTEGNELSE

- 1.1 FORMÅL MED UNIFORMEN
- 1.2 ANSVAR
- 1.3 HYGIENE/VASK AV UNIFORM
- 1.4 SERTIFISERING
- 1.5 REVISJON

2. AMBULANSEUNIFORM

- 2.1 Ambulansepersonell med krav til uniformering
- 2.2 Uniformsammensetning (se for øvrig spesifikasjon/skisse)
 - 2.3.1 *Jakke, helår*
 - 2.3.2 *Jakke, sommer*
 - 2.3.3 *Bukse sommer eller vinter*
 - 2.3.4 *Skjorte*
 - 2.3.5 *Genser*
 - 2.3.6 *Kjeledress*
 - 2.4.1 *Regnjakke*
 - 2.4.2 *Regnponcho*
 - 2.4.3 *Regnbukse*

3. MERKING

- 3.1 MERKING AV AMBULANSEUNIFORM
 - 3.1.1 *Merking på ambulansjakker og kjeledress*
 - 3.1.2 *Merking på skjorte og genser*

- 3.1.3 *Navnemerke*
- 3.2 LINJELEDERMERKING/DISTINKSJONER/FARGER

4. TJENESTEUNIFORM

- 4.1 LEDENDE PERSONELL MED KRAV TIL UNIFORMERING
- 4.2 UNIFORMSAMMENSETNING TJENESTEUNIFORM
 - 4.2.1 *Arbeidsantrekk*
 - 4.2.2 *Festantrekk og spesiell presentasjon*
 - 4.2.3 *Skotøy*
 - 4.2.4 *Hodeplagg*
- 4.3 MERKING AV TJENESTEUNIFORM
 - 4.3.1 *Hvit skjorte/blå genser*
 - 4.3.2 *Svart (mørkeblå) skinnjakke*
 - 4.3.3 *Linjeledermerking/distinksjoner*
- 4.4 ID-KORT

5. SKISSER

- 5.1 SKISSE AMBULANSEUNIFORM – JAKKE HELÅRS
- 5.2 SKISSE AMBULANSEUNIFORM – KORT SOMMERJAKKE
- 5.3 SKISSE REGNDRESS
- 5.4 SKISSE REGNJAKKE/-PONCHO
- 5.5 SKISSE TJENESTEUNIFORM – BUKSE OG JAKKE
- 5.6 SKISSE OVER HJELMER

6. NASJONALE AMBULANSEDISTINKSJONER OG LINJELEDERMERKING

1. GENERELT

Dette reglementet danner norm for uniformering innen ambulansetjenesten i Norge. Det gjelder for alt personell som utfører førstelinjetjeneste i Norge, uavhengig av hvilken operatør man er tilsatt hos.

Det er ambulansesjefen/fylkeshelsesjefen i den enkelte fylkeskommune som gjør reglementet gjeldende for sitt ansvarsområde.

Ledelsen for ambulansetjenesten i den enkelte fylkeskommune plikter å påse at reglementet følges opp og etterleves. Det enkelte ambulansepersonell har et selvstendig ansvar for å se til at korrekt uniform blir benyttet under utøving av tjenesten.

Uniform skal benyttes kun i tjenestesammenheng. Når uniform benyttes, skal denne være komplett, og ikke benyttes sammen med annet (privat) tøy.

Uniform består av ambulanseuniform og tjenesteuniform og skal benyttes i forhold til den enkeltes arbeidsoppgaver og tjenestestilling. Det oppfordres til at personell på samme ambulanse/ambulansestasjon benytter samme type uniform under utføring av ambulansetjenesten.

1.1 Formål med uniformen

En uniform skaper ensartethet og samhörighet. For ambulansetjenesten i Norge er dette vesentlig for å løse de enkelte arbeidsoppgaver. Uniform forplikter, skaper trygghet og identifisering samt gir nødvendig autoritet. Kombinert med faglig kvalitet på det arbeidet som utføres, skal dette bidra til en positiv oppfatning av ansatte i ambulansetjenesten og det den enkelte og tjenesten står for. Uniformen skal i tillegg være en del av personlig verneutstyr for den enkelte ansatte.

1.2 Ansvar

Arbeidsmiljølovens (AML) § 12 – om tilrettelegging av arbeidet, pkt. 4e, omhandler anskaffelse av hensiktsmessig verneutstyr til arbeidstakere der det ikke på annen måte kan tas forholdsregler for å oppnå tilfredsstillende vern om liv og helse.

I henhold til AML er ansvaret for anskaffelse av bekledning en drøftingssak mellom arbeidsgiver og de ansatte. Dersom slik avtale ikke er inngått, påhviler det arbeidsgiver å anskaffe slikt utstyr.

Norge er underlagt EUs rådsdirektiv om personlig verneutstyr som også omhandler godkjenningsprosedyrer vedrørende utstyr. Utstyr merket med CE- og EN 471 er sertifisert utstyr. Bruk av uniform skal tilfredsstillende forskrift 524 om bruk av personlig verneutstyr på arbeidsplassen.

Europanorm (EN) 471:

Normen omhandler ulike verneklasser og med dette også krav til synbarhet. Det er Norges Ambulansesjefslags råd at ambulansetjenesten i Norge skal benytte ytterbekledning (jakker) med EN 471-godkjenning for verneklasse 2. Kjeledress og bukser er å se på som arbeidstøy, og det må benyttes vernevest (verneklasse 2) i tillegg for å oppnå tilstrekkelig refleksmerking jf. EN 471.

1.3 Hygiene/vask av uniform

Det er den enkelte arbeidstakers ansvar at uniformen til enhver tid er ren og fremstår representativt.

Uniformen må tåle minimum 50 gangers vask i 60 grader.

1.4 Sertifisering

Alle uniformsplagg brukt som vernetøy i ambulansetjenesten skal ha godkjenningssertifikat. Tøyet skal være merket med EN 471-etikett, og leverandør/produsent skal legge frem sertifiseringsdokumentasjon på forespørsel. Det er også et krav at innkjøper kontrollerer dette.

1.5 Revisjon

Dette uniformsreglementet skal revideres innen utgangen av januar 2004.

2. AMBULANSEUNIFORM

2.1 Ambulansepersonell med krav til uniformering

Med ambulanspersonell mener man det personell som utfører sjåfør- og ledsagertjeneste i ambulansen, og som fyller minimumskravet til nødvendige kvalifikasjoner. Det er ikke stilt krav til uniformering av tilfeldig følgetjeneste utført av jordmor og lege. Lærlinger bruker samme uniform som ambulanspersonell. Hospitanter skal merkes spesielt med HOSPITANT-skilt på ryggen. Dette gjelder ikke ambulanspersonell som hospiterer i en annen tjeneste (tilsvarende).

2.2 Uniformsammensetning

(Se forøvrig spesifisering/skisse)

Jakke helår/vinter:	Rød/gul, halvsid, fôret jakke. Verneklasse 2 i h.h.t. CEN-471
Jakke sommer:	Rød/gul, kort jakke. Verneklasse 2 i h.h.t. CEN-471
Bukse:	Helrød, sommerbukse eller fôret vinterbukse
Skjorte:	Langermet/kortermet tennisskjorte. Helrød feltskjorte
Genser:	Helrød med lange ermer, Nato-mod med rund hals eller helrød fleece-genser med høy hals
Kjeledress:	Rød/gul kjeledress i samsvar med skisse
Skotøy:	Svarte sko med god gripesåle. Svarte feltstøvler
Merkevest:	Ved ulykker, redningsoppdrag og spesiell tjeneste benyttes gul merkevest utenpå uniform dersom det ikke benyttes jakke. Vesten skal være i samsvar med spesifikasjoner for merking av personell på skadested. For ledere og annet helsepersonell; merking etter funksjon ved hjelp av godkjent merkevest. Vesten skal minimum tilfredsstillende kravet til verneklasse 2
Hjelm:	Vernehjelm benyttes ved ulykker og redningsoppdrag, skal ha reflekterende fagmerking (25 mm) sirkulært rundt kanten. Skal være merket med teksten AMBULANSE langs begge sider. Det bør være mulig å feste visir, nakkebeskyttelse og lykt på hjelmen

Farger

Ambulanspersonell:	Grønn hjelm/hvit tekst
Mellomledere:	Hvit hjelm/rød tekst
Ambulanssjef/ledere:	Blank hjelm/rød tekst
Hodeplagg:	Marineblå ambulans-caps eller marineblå strikkelue/loslue (ikke tvunget)

2.3.1 Jakke, helår

Rød/gul, halvsid fôret jakke. Verneklasse 2 i h.h.t. CEN-471.

- Gul, fluoriserende overdel, rød nedre del
- I overgangen mellom gul overdel og rød underdel benyttes sølvfarget refleks, 5 cm bred
- Det benyttes røde sømmer på både rød og gul del
- Røde skulderklaffer
- Borrelås for navnermerke på venstre bryst
- Borrelås for tjenestested på høyre bryst
- Borrelås for ambulansskilt på rygg
- Innvendig lomme m/skråstilt, utvendig glidelås på høyre og venstre bryst. Lommens øvre del er formet som et trapes med stigning ut til siden

- Minimum én lomme innvendig (venstre side m/glidelås)
- Plastlomme for ID-kort utvendig på høyre brystlomme med stikk-lomme innenfor. Må ha innvendig plass minimum slik: Bredde 6 cm, høyde 10 cm
- Pennelomme (2) foran venstre brystlomme
- To lommer m/klaff og patentknappfeste og glidelås vannrett, plassert i sidefront på nedre, røde del. Det skal være innstikks-/varmelomme bak lommene som skal være fôret
- Snøring i livet – innvendig stramming med hurtiglås
- Snøring i nedre kant
- Høy krage med plass for fôret hette i (skal kunne rulles inn i kragen). Kragen skal være rød innvendig og gul utvendig
- Gul hette, avtagbar
- Stolpe (dekke) over glidelås foran skal ha rød farge og borrelåsfester
- Skråstilt pennelomme (3) m/klaff på venstre overarm
- Skråstilt lomme tilsvarende ovenfor på høyre overarm, men uten inndeling
- Stramming på erme nederst (borrelås eller glidelås)

2.3.2 Jakke, sommer

Rød/gul, kort jakke. Verneklasse 2 i h.h.t. CEN-471.

- Gul, fluoriserende overdel, rød nedre del
- I overgangen mellom gul overdel og rød underdel benyttes sølvfarget refleks, 5 cm bred
- Det benyttes røde sømmer på både rød og gul del
- Røde skulderklaffer
- Borrelås for navnermerke over venstre brystlomme – stasjons-/tjenestemerke på høyre bryst
- Innvendig lomme m/skråstilt, utvendig glidelås på høyre og venstre bryst. Lommens øvre del er formet som et trapes med stigning ut til siden
- Minimum én lomme innvendig (venstre side m/glidelås)
- Plastlomme for ID-kort utvendig på høyre brystlomme med stikk-lomme innenfor. Må ha innvendig plass minimum slik: Bredde 6 cm, høyde 10 cm
- Pennelomme (2) foran venstre brystlomme
- To lommer m/klaff og patentknappfeste og glidelås vannrett, plassert i sidefront på nedre, røde del. Det skal være innstikks-/varmelomme bak lommene som skal være fôret
- Lav krage. Kragen skal være rød innvendig og gul utvendig
- Stolpe (dekke) over glidelås foran skal ha rød farge og borrelåsfester
- Kan ha avtagbare ermer (forutsetter at bolen alene tilfredsstiller kravet til verneklasse 2)
- Skråstilt pennelomme (3) m/klaff på venstre overarm
- Skråstilt lomme tilsvarende ovenfor på høyre overarm, men uten inndeling
- Stramming på erme nederst (borrelås eller glidelås)

2.3.3 Bukse, sommer eller vinter

Helrød, sommerbukse eller fôret vinterbukse. Vinterbuksa kan også være av type snekkerbukse m/seler. Buksen skal ha hempe for feste av radio/personsøker på begge sider ca. 2-3 cm under bukselinning i forkant av sidelomme.

Buksen kan ha snorregulering av nedre buksekant (med tanke på bruk av feltstøvler).

Lommer

- Èn baklomme høyre side bak
- To vanlige skrålommer/innstikk foran/på siden

- Èn påsydd lomme på høyre og venstre side av låret

Refleksmerking

- Sølvfarget refleksstripe, 5 cm bred, sirkulært på legg ca. 5 cm over fagmerking. Refleksen skal ikke skape gnag i kneledd
- Fagmerking (refleks), 5 cm bred, sirkulært, minimum 5 cm over benkant
- Begge refleksstripene skal være innenfor en ramme på 5–35 cm på legg. Det anbefales utgangspunkt i benkant slik at rammen blir på 5–15 cm

2.3.4 Skjorte

Helrød, langermet eller kortermet tennisskjorte. Helrød feltskjorte – med knappelukning eller strikk rundt erme.

2.3.5 Genser

Helrød og med lange ermer. Nato-modell med rund hals. Alternativt helrød fleece-genser med glidelåsåpning i hals.

2.3.6 Kjeledress

Rød/gul kjeledress i h.h.t. skisse.

- Gul, fluoriserende overdel og rød nedre del
- I overgangen mellom gul overdel og rød underdel benyttes sølvfarget refleks, 5 cm bred
- Det benyttes røde sømmer på både rød og gul del
- Røde skulderklaffer
- Lav krage. Kragen skal være rød innvendig og gul utvendig
- Borrelås for navnermerke over venstre brystlomme – stasjons-/tjenestemerke på høyre bryst
- Innvendig lomme m/skråstilt utvendig glidelås på høyre og venstre bryst. Lommens øvre del er formet som et trapes med stigning ut til siden
- Plastlomme for ID-kort utvendig på høyre brystlomme med stikkilomme innenfor. Må ha plass minimum slik: Bredde 6 cm, høyde 10 cm
- Pennelomme (2) foran venstre brystlomme
- Hensiktsmessig utvendig stramming i livet
- Åpning i siden på buksedelen (for å komme til lommene på bukse under) m/glidelås samt enkle lommer innvendig
- Èn lomme på hvert lår, på siden m/klaff
- Stramming på erme nederst (borrelås eller glidelås)
- Hempe for feste av radio/personsøker på begge sider ca. 2-3 cm under bukselinningsnivå i forkant av sidelomme
- Glidelås/borrelås-stramming på bukseben nede på leggen

Refleksmerking

- Sølvfarget refleksstripe, 5 cm bred, sirkulært på legg ca. 5 cm over fagmerking. Refleksen skal ikke skape gnag i kneledd
- Fagmerking (refleks), 5 cm bred, sirkulært, minimum 5 cm over benkant
- Begge refleksstripene skal være innenfor en ramme på 5–35 cm på legg. Det anbefales utgangspunkt i benkant slik at rammen blir på 5–15 cm
- 5 cm bred fagmerking sirkulært på underarm (10 cm fra erme)
- 5 cm bred, sølvfarget refleks i overgang mellom rød og gul farge – jf. skisse

2.4.1 Regnjakke

For tjenester som har spesielt behov, kan det benyttes regnklær i gitte situasjoner.

- Gul, fluoriserende jakke med hette i kragen. To store sidelommer m/klaff. Merking på rygg med rød tekst: «AMBULANSE» tilsvarende jakker
- Rød tekst: «AMBULANSE» på venstre bryst, 3 cm høye bokstaver

Refleksmerking

- Sølvfarget refleksmerking rundt bryst/rygg under ordet «AMBULANSE» og sirkulært på overarmer
- Fagmerking langs nedre jakkekant og på ermer – tilpasses helårsjakkens plassering av reflekser

2.4.2 Regnponcho

- Gul, fluoriserende poncho med hette. Merking på rygg med rød tekst: «AMBULANSE»
- Rød tekst: «AMBULANSE» på venstre bryst

Refleksmerking

- Sølvfarget refleksmerking tilnærmet som på regnjakken
- Fagmerking langs kant, ca. 5 cm fra kanten

2.4.3 Regnbukse

Gul (fluoriserende) regnbukse – tilsvarende som jakke

Refleksmerking

Tilnærmet ambulansebuksen

3. MERKING

Tekstmerking skjer ved bruk av skrifttypen HELVETICA MEDIUM.

3.1 Merking av ambulanseuniform

Det blir lagt vekt på en ensartet merking av ambulanspersonell i tjeneste og at de skal se like ut selv om de benytter ulike typer uniformsplagg.

3.1.1 Merking på ambulansejakker og kjeledress

- Merke «AMBULANSE» på rygg. Bokstaver i rød farge på gul bunn
Merknad: Fylker som har særskilt behov for å ha *fylkesnavn* i tillegg til «AMBULANSE», kan ha fylkesnavn plassert under teksten «AMBULANSE», men da med mindre bokstaver (maksimalt 3 cm høyde). Slik merking skal være iverksatt av ambulansesjef.
- Navnemerke på borrelås over venstre brystlomme. Hvit farge i bunn med røde bokstaver
- Fylkeskommunalt ambulansemerke/logo på venstre erme på klaff over pennelomme, 5 cm fra skuldarsøm
- Ambulansetjenestens eget merke/logo (operatør-/stasjonsmerke) på høyre erme, ca. 5 cm fra skuldarsøm. Bruk av slikt merke er frivillig, men skal godkjennes av ambulansesjef

3.1.2 Merking på skjorte og genser

- Ev. bruk av navneskilt – festes på venstre bryst, ev. over tjenestens navn
- Fylkeskommunalt ambulansemerke/logo på venstre erme, ca. 5 cm fra skulderson
- Ambulansetjenestens eget merke/logo (operatør-/stasjonsmerke) på høyre erme, ca. 5 cm fra skulderson
- Ev. navn på tjenesten på venstre brysthalvdel. Bruk av slikt merke er frivillig

3.1.3 Navnemerke

Navnemerke skal ha hvit bunn og rød skrift. Dette gjelder både stoffmerke og ev. annen type skilt.

Av sikkerhetsmessige årsaker er det valgfritt fra tjeneste til tjeneste om en vil bruke fornavn eller etternavn eller forbokstav + etternavn. Dette skal imidlertid være enhetlig, og ikke individuelt, innen hvert fylke/ambulansestasjon/-tjeneste.

3.2 Linjeledermerking/distinksjoner/farger

Nasjonal standard for fagmerking og linjeledermerking i ambulansetjenesten følges. Likeledes gjelder dette merking ved innsats på skadested.

Fagmerking skal *kun* forefinnes på ovennevnte yttertøy og på bukser.

Annen merking på uniformseffekter utover dette reglementet er ikke tillatt med mindre ambulansesjefen gir mulighet for det. Det gjelder «fagmerkenål» og tilsvarende merker.

Andre farger enn det som er beskrevet, er ikke tillatt – heller ikke som mindre fargeinnslag i uniformen.

Dvs. at betegnelsen «helrød» betyr at hele plagget skal være rødt.

4. TJENESTEUNIFORM

4.1 Ledende personell med krav til uniformering

Tjenesteuniform benyttes av ledende personell med krav til uniformering samt ambulansepersonell som har representasjons- og undervisningsoppgaver.

Stasjons- og ambulanseledere vil kunne benytte samme uniform når de ikke dekker ambulansevaktfunksjoner.

Uniform skal benyttes ved representasjonsoppgaver, inspeksjoner, kurs og i offisielle sammenhenger.

4.2 Uniformsammensetning tjenesteuniform

Det finnes to typer tjenesteuniform; *arbeidsantrekk* og *representasjonsantrekk*.

4.2.1 Arbeidsantrekk

- Blå bukse m/lomme på høyre, og ev. også venstre, lår
- Hvit uniformskjorte m/skulderklaffer og brystlommer, kort eller lang arm
- Blå tennisskjorte eller blå feltskjorte
- Blå Nato-genser m/rund eller v-hals
- Blå strikkejakke m/v-hals
- Blå skinnjakke (se skisse)
- Svarte skinnhansker

Med blå farge menes marineblå. Ved bruk av hvit uniformskjorte med lang arm brukes alltid slips.

4.2.2 Festantrekk og spesiell representasjon

- Hvit uniformskjorte m/skulderklaffer, kort eller lang arm
- Blå strikkejakke
- Svart eller mørkeblå bukse, enkel modell
- Slips, mørk farge. Ev. eget uniformslips i tjenesten
- Svart (mørk blå) skinnjakke
- Svarte skinnhansker

4.2.3 Skotøy

Alltid svarte sko eller svarte feltstøvler.

4.2.4 Hodeplagg

Blå caps benyttes om ønskelig.

4.3 Merking av tjenesteuniform

4.3.1 Hvit skjorte/blå genser

- Navneskilt (blå bakgrunn med hvit skrift) på venstre side
- Fylkeskommunalt ambulansemerke/logo på venstre erme, 2 cm fra skuldersøm
- Ambulansetjenestens eget merke/logo (operatør-/stasjonsmerke) på høyre erme, 2 cm fra skuldersøm. Bruk av slikt merke er frivillig

4.3.2 Svart (mørkeblå) skinnjakke

Fylkeskommunalt ambulansemerke/logo på venstre erme på klaff over pennelomme, ca. 5 cm fra skuldersøm

4.3.3 Linjeledermerking/distinksjoner

Nasjonal standard for fagmerking og linjeledermerking i ambulansetjenesten følges

4.4 ID-kort

Godkjent ID-kort festes enten på brystlomme eller i belte

5. SKISSER

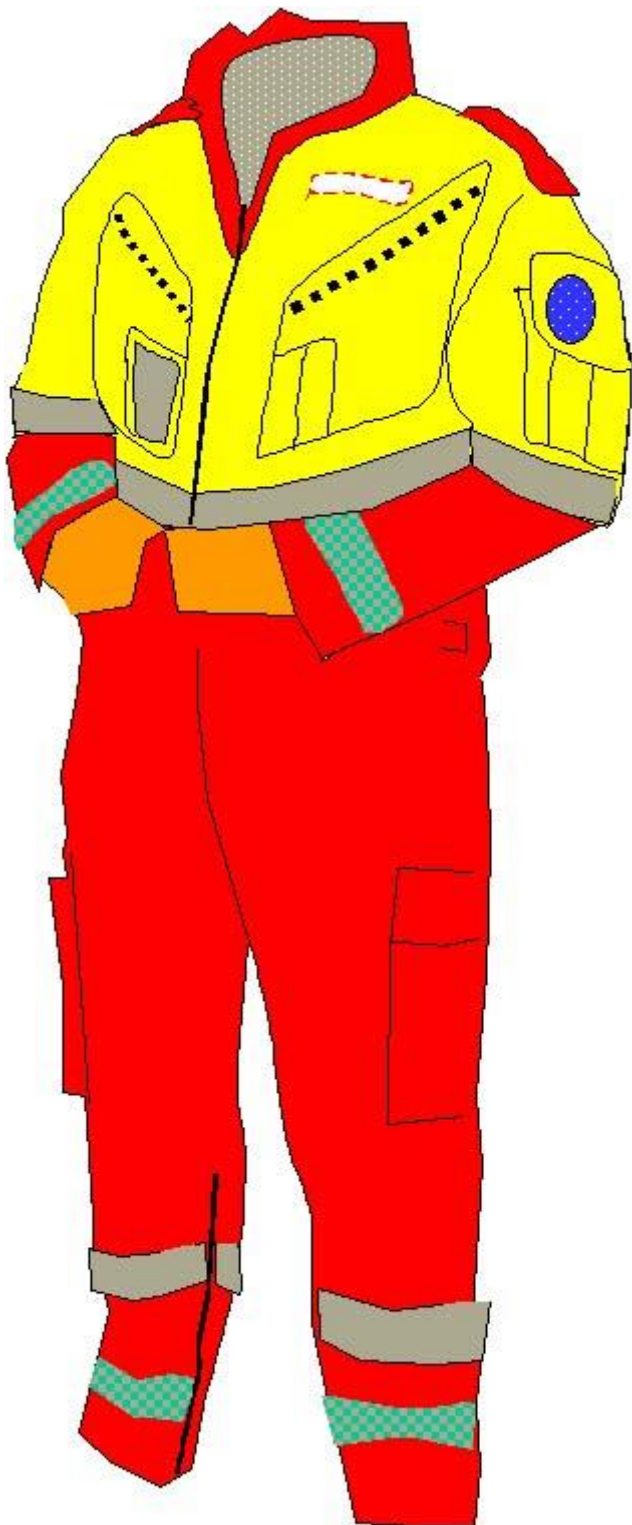
5.1 Skisse ambulanseuniform – jakke, helårs

5.2 Skisse ambulanseuniform – kort sommerjakke

5.3 Skisse kjeledress

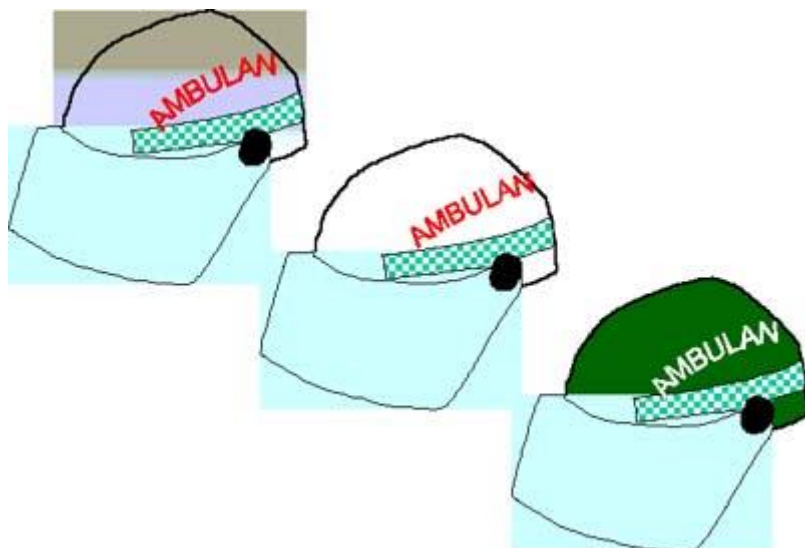
5.4 Skisse regnjakke og -poncho

5.5 Skisse tjenesteuniform – bukse og jakke

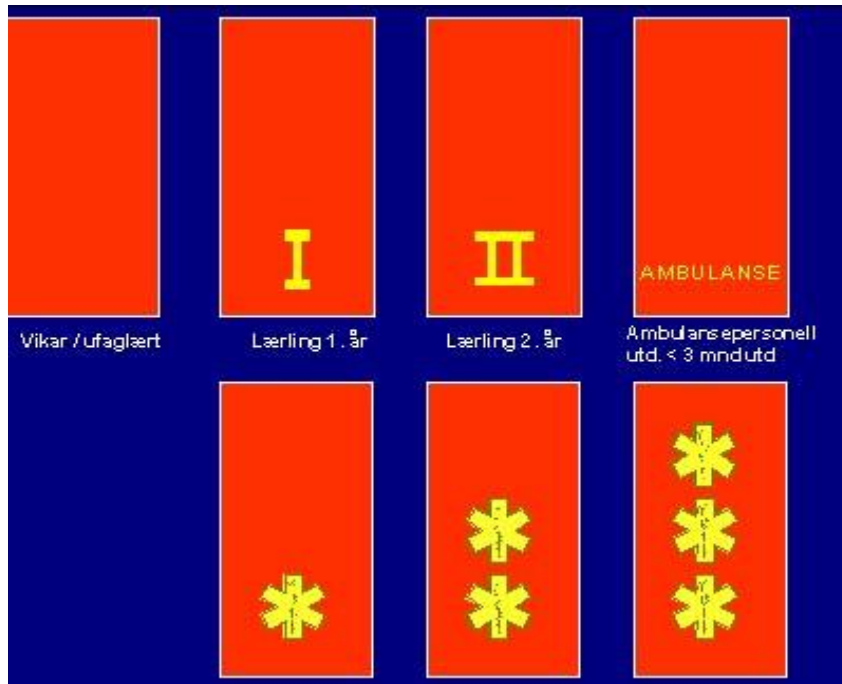

5.6 Skisse hjelmer

6. NASJONALE AMBULANSEDISTINKSJONER OG LINJELEDERMERKING

Distinksjonene ble vedtatt på Norges Ambulansesjeflags årsmøte i august 1999. Det benyttes rød hylse til ambulansuniform og blå hylse til tjeneste- og representasjonsuniform. Hylse kan også erstattes med nålemerke – farge som nevnt tidligere.

<u>Tom hylse:</u>	Vikar/ufaglært
<u>Romertall I</u>	Lærling 1. år
<u>Romertall II</u>	Lærling 2. år
<u>AMBULANSE</u>	Ambulansepersonell med mindre enn 3 måneders utdanning/tilsv.
<u>Star of life</u>	1) Faglært ambulanspersonell < 5 år 2) Faglært ambulanspersonell 5–10 år 3) Faglært ambulanspersonell > 10 år

